

נכבולי עתאון

בסוגיית השתיקה הרועמת". אבל זוהי כנראה הממשלה היחידה בעולם המקבלת אחת לכמה ישיבות החלטה לשתוק בעניין

שימון פרס

עידוד לסורים ללא מחשבה תחילה

כזה או אחר — רק כדי לפתוח מיד במקלה מדברת.

מאחורי הביבלות הזאת מסתתרות כמה תופעות מדאיגות. ראשית חוסר היכולת לתפקד כראוי ברגעי משבר — ועדיין לא הגיעו רגעי האמת. למשל, עד לחטיפת השיד עובדי — פעלו נהדר — כי שם היה הקומנדו הישראלי. אבל ברגע ששרינו פתחו את פיותיהם, איש לא הבין מה בכלל הם רוצים, כל אחד לחוד וכולם גם יחד. כנ"ל בהתייחסות לטרגדיה הלבנונית האחרונה. וכאן עלתה מעל לכל התופעה הבאה — הרצון הכללי להוכיח כי "לא נחזור על שגיאת לבנון". כלומר הרצון להדגיש שוב שכל מה שעשתה או ממשלת בגין היה שגוי.

נניח לרגע שאמנם כך. האם לא ייתכן שמה שנראה או כמשנה — היום יהיה דווקא המעשה הנכון? אולי כדאי לנקוט למשל צעדים הפגנתיים בלבד, כדי שהסורים — וכל העולם, יידעו שישראל אינה מתקפלת בקובייתה כשבלבל כשמדובר ב"רצח עם" כדברי שמיר?

צוואה לבנונית

בשלהי 1983 נודמן לי לבקר בביתו של המדינאי הנוצרי הלבנוני הוותיק שארל מאי ליק. רעמי פגזי המרגמות שמעו בחשכת הלילה. הדרוזים ושותפיהם זינבו או בנוצרים — בעידוד הסורים. אור נרות האיר את סלון הוילה. שארל מאליק התכרבל כחלוק — משום שההסקה לא פעלה.

בשקט, בעצב ובמין השלמה השמיע מאי ליק את צוואתו הפוליטית: "אנחנו עם חולה. חולה שאינו מסוגל להציל את עצמו. אחרים, ישראל, ארה"ב, צרפת, העולם החופשי, צריכים להתלית אם יש או אין מקום להציל את החולה הזה. אם יש לכך טעם וערך.

בהיותנו עם קטן, צאצאי תרבות עתיקה על שפת היסתיכון עליכם לזכור דבר אחד — אם נעלם, אם הקהילה הנוצרית תחרב, תקקר סופית מערש צמיחתה כאן — יהיה זה סימן מבשר רעות לגבי מיעוטים אחרים השוכנים לחופי הים הזה, שראה אימפריות באות והולכות. כדאי לכם להרהר בכך."

לבנון, קפריסין וישראל. אולם, אף פעם אחת לא ניסתה ארה"ב — אפילו רק למען הרושם — להפגין כח זה כהרתעה מול ההשתוללות הסורית בלבנון.

פרנטואה מיטראן, אותו אוהב השלום הידוע (מאז נתקבל אצלו בכבוד מלכים יאסר ערפאת), שלח את שלוחיו האימפוטנטים למסעות דיפלומטיים בעניין לבנון. כאשר בקושי שיגר כמה אוניות מלחמה לאזור — מעשה המשול למתן כוסות-רוח למת — מי"הר להרגיע את הסורים כי המדובר רק בכור ננות לחילוץ אזרחים צרפתיים.

ואילו "ארבע-מאות אלף" מפגינינו חסרי-הלאות מכיכר מלכי ישראל, אשר כה כאנו

פרנסואה מיטראן

דוגמה עולמית לציוות המקומית

ובכו מרה על כך שנוצרים הרגו כמה מאות פלשתינאים בסאברה ושאתילה בספטמבר 1982 (יחד עם ראשי מפלגת העבודה), נעלמו כלא היו. לא שמעתי אף על הפגנה של 400 מהם, 400 בלבד, כדי למחות על מותם ופציעתם של אלפי אזרחים לבנונים בידי הסורים, או הפיכת מאות אלפים מהם לפלגי-טים חסרי קורת גג.

כנראה, שבעניין המוסר-הכפול יכולה חבורת צדקנים זו שלנו להתחרות כבר בפקיד די הרשות של פריז וושינגטון.

מקום לדאגה

וכך נהגה גם ממשלת ישראל. יצחק שמיר אמר משהו על "רצח עם". מישה ארנס כל הזמן "טילפן" והזעיק את מדינות אירופה. כאילו שמישהו מתייחס ברצינות להצגת הזעקות שלו. יצחק רבין היה אנאליטי כרגיל. ושמעון פרס מיהר לעודד את הסורים, גם מבלי רצון, וכנראה מבלי מחשבה תחילה, כאשר הודיע שישראל יצאה מלבנון (מה עם רצועת הבטחון וכוחותינו המוגברים שם?) כדי שלא לחזור לשם.

רק זה היה חסר לסורים כדי למלא את התשכך ולרדת שיש להם די חופשית לעשות בנפוליעאון ובני עדתו ככל העולה על רוחם. ואם לא ירמסו את ההתנגדות הנוצרית בתוך תחום ובטנקים, תמיד להם יכולים לשלוח לנפוליעאון מוזרד-תנפץ יעילה, מהסוג שבאמצעותו חיסלו את באשיר ג'מאילי (למרות ש"המוסר" הכושל שלנו דאז, היה ממונה גם על בטחוננו).

לפחות היו שרינו שותקים אם אין להם מה לאמר, או אז היו נותנים לסורים להתחבט

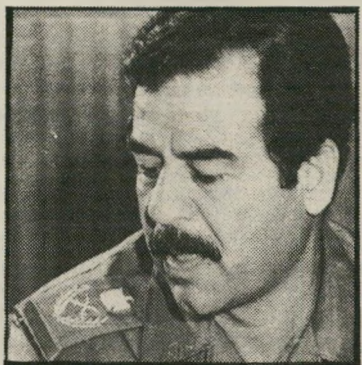
המליציות המוסלמיות (כולל פלשתינאים) כסוק אל-ע'ארב. אך בייחוד נוכח עמידתו מול ההרס והמות שורעו תותחי הסורים בביירות, יש בכך לשרת בעקיפין את ישראל.

מוסר ותועלת

להגנתה של ישראל חיוני חופש טיסה מכסימאלי בשמי לבנון וחופש פעולה ימי לאורך חופיה, כדי לסכל פעולות טרור. התבססות גוברת והולכת של סוריה בלבנון עלולה לשבש כל אלה. במיוחד שבריה"מ מספקת הלאה לסוריה את כלי הנשק החד רישים ביותר. כאילו כאן, בגבולה הצפוני של ישראל מסתיים הגלאסנוסט. ואילו הימצאות גייסות סוריים בלבנון, מבטיחה לדמשק אפשרויות פעולה מסוכנות נוספות, במקרה של מתקפת פתע סורית נגד ישראל.

אבל מלבד סיכונים אלה המחייבים שיקול קר ומעשי מצד ישראל, מנותק מכל חשבונות אישיים ופוליטיים רחוקים וקרובים — קיים בסרגדיה הלבנונית אספקט מוסרי. ככל שמושג זה אינו מתיישב עם תעשיית הרצח ההרדי בערבון בלתי-מוגבל שהתפתחה אצל שכנתנו מצפון.

כל העולם יכול להפנות את גבו למעשי רצח עם, כפי שהוא נוהג לעשות — אבל ישראל ובמיוחד כדור הזה בשום פנים ואופן לא. ובמיוחד לא אם הרבר מתרחש בסביבה המזרח-תיכונית שלנו, אשר בה מעשים חריי גים הופכים מהר מאוד לגורמה. מי שמת-ישראל אתמול בגוים כדי להשמיד אלפי כורדים בעיראק, והיום נוצרים בלבנון בפגזי

נשיא עיראק סדאם חוסיין

השמדת הכורדים כאזהרה לישראל 240 מ"מ — יכולים בהזדמנות הראשונה לכוון ולרכז את אמצעי הקטל הנוראיים ביותר נגד השנואים ביותר על מרבית העולם הערבי — היהודים בישראל. העיראקים פועלים להשיג אחיזה בירדן, כשם שיש לסורים כבר היום אחיזה בלבנון המאימת על ישראל. אם חלילה, ישלוט גם אש"ף בגבעות יו"ש-ייראו מטוחי-ביירות כמשחק ילדים.

הציניות חוגגת

הציניות של צרפת וארה"ב, שלא לרבר על היתר, נוכח ההשתוללות הסורית האחרונה בלבנון, חייבת להזכיר לישראלים שהם חיים בעולם שהוא אדיש במקרה הטוב וצבוע במקרה היותר טוב. בימי ההפגזות האחרונות על ביירות שייטו אוניות מלחמה אמריקאיות וטסו מטוסי ארה"ב כמשולש הים תיכוני בין

מין שמחה לאיד בלטה בשבוע החולף בין השורות של התבטאויות ישראלים נכבדים. אלה אשר התייחסו כפומבי להפגזות הטבח שהנחיתה הארטילריה הסורית על ביירות. למרות גילויי הצער הרישמיים בירושלים על הרג אזרחים חפים מפשע בלבנון, הודגשו דווקא ההסברים מדוע ישראל אינה עושה כל דבר ממשי כדי להפסיקו.

ראשית — מגיע להם לנוצרים האלה בלבנון. הם שהתחילו" בהתגרות כסורים — אז שיאלו את מה שבישלו.

שנית — אחרי שאיכזבו את ישראל במלחמת לבנון, אין זה חשוב כלל מה יעלה עתה בגורלם.

שלישית — עכשיו הנוצרים הם בני בריתם של העיראקים, תומכי אש"ף ואויבי ישראל — אז שיפנו אליהם לעזרה. ישראל בחוץ.

"גנרל עאון ייפול? שייפול? איפיינה הלוך רוח ציני ומתנשא זה, כותרת למאמר פרשנות ב-מעריב". בעל המאמר היה לא אחר מאשר עמוס גלבע, ציין מילואים בכיר, אשר שרת בתפקיד מרכזי באגף המודיעין של צה"ל בתקופת מלחמת לבנון.

נכון שגנרל מישל עאון הוא בן-בריתיה של עיראק, אויבתה הצבאית המסוכנת ביותר של ישראל, מבחינת עוצמתה הנוכחית וכלי נשקה האכזריים.

נכון גם שמישל עאון הוא שגירה את הסורים ליציאה לאופנסיבה האחרונה וההר-סנית שלהם ומשום כך ראוי הוא לתואר נפוליעאון.

אבל עאון הוא המפקד הנוצרי הראשון המוכן לקום ולהילחם למען תביעתו, החוזרת ועולה, לסילוק כל הכוחות הזרים מלבנון.

בראש וכראשונה הכובש הסורי.

כעניי רבים הוא דומה אולי לעכבר ששאג. אבל תביעתו היא בדיוק זו שנראתה כה חיונית לישראל בעת ובעקבות מלחמת לב-נון. ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, חזר ותבע שהכוחות הסוריים ישתלקו מלבנון. לא רק למען לבנון רצה בכך בגין, אלא בראש וראשונה למען ישראל — כדי למנוע מתן

גנרל מישל עאון

נכבר ששאנו עם כוח עמידה חסות סורית צבאית למחבלים, כפי שאנו עדים להם שוב ושוב בשנה האחרונה. רק פעולות הסיכול המוצלחות של פיקוד הצפון הן שמנעו אסונות כבדים מידי חוליות אלה, אשר לפחות חלקן יוצאות כבידעת, ולעיתים בעידוד, המודיעין הסורי.

לכן כאשר תובע נפוליעאון את הסתלקות הסורים, ומוכן היה לעמוד מזה חודשים בהפגזות שהנחיתה דמשק, וכן בהתקפות